

TAMPERE
Aakkula, Paununkatu 18
koekuopitus
2011

Hannu Poutiainen

Kustantaja: Jouni Kalliomäki

Sisältö:

Perustiedot	2
Tutkimus	3
Koekuoppakartta	5
Koekuopat	6

Kansikuva: Tontin koillisosasta lounaaseen.

Perustiedot

Alue: Tampere Aakkula, Paununkatu 18. Tontti tontin nro 5057-1.

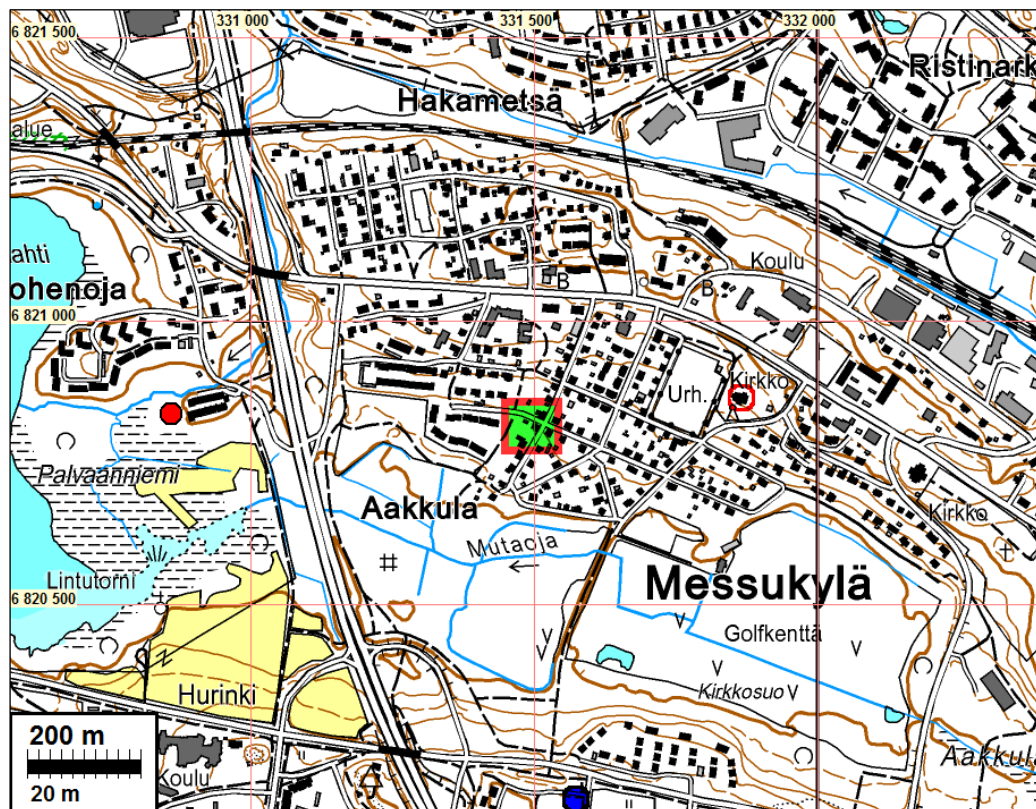
Tarkoitus: Selvittää onko alueella kiinteää muinaisjäännöstä.

Työaika: Kenttätyöaika: 22.8.2011

Kustantaja: Tontin omistaja, Jouni Kalliomäki.

Tekijät: Mikrolitti Oy, Hannu Poutiainen, tutkimusavustajana Janne Kinnunen. Valmistelu ja raportin viimeistely T. Jussila.

Tulokset: Alueella ei havaittu mitään merkkejä minkään ikäisestä tai tyyppisestä kiinteästä muinaisjäännöksestä. Alueen pintamaaperä voimakkaasti sekoittunut, vanhaa peltoa ja puutarhaa. Tontin eteläreunamilta löytyi neljästä kohtaa palanutta luuta jonka alkuperä tuntematon. Muut löydöt resentiä jätettä. Kiinteitä rakenteita, rakenteiden jäännöksiä tai (nykyistä sekoittunutta vanhempaa) kulttuurikerrosta ei havaittu.

Tutkittu tontti neliön sisällä kartan keskellä. Lännessä n. 600 m etäisyydellä on Kokinpellon nuorakeraaminen asuinpaikka, idässä n. 400 m etäisyydellä on Messukylän vanja, keskiaikainen kirkko. Kartan etelälaidalla Messukylän vanha kylätontti (Turtola, sininen piste)

Tutkimus

Tontti on tarkoitus jakaa. Sen johdosta käynnistettiin asemakaavan muutos (kaava nro 8413). Pirkanmaan maakuntamuseo antoi hankkeesta lausunnon (28.6. 2011, 236/2011) jossa edellytettiin paikalla tehtävän arkeologisen tutkimuksen jonka tarkoituksena on selvittää onko alueella muinaisjäännöstä. Lähialueelta on löydetty 1000-luvulle ajoittuva keihäänkärki v. 1892, Aakkulan kappalaisen virkatalon (1690-1920) pellostä. Lisäksi Aakkulan alueelta on löydetty hist. aikainen valinkivi. Lähistöllä (n. 400 m itään) sijaitsee Messukylän keskiajalta peräisin oleva vanha kirkko. Keihäänkärki voi viitata siihen että jossain Aakkulan alueella saattaa olla sijainnut rautakautinen kalmisto (lähde em. lausunto).

Historiallisen kartta-aineiston perusteella (maakirjakartta 1695, pitäjänkartta 1907) tontin kohdalla ja välittömässä läheisyydessä ei ole ollut taloa tms. Alue on ollut peltoa tai niittyä (tai mөлmpia eri aikoina). Lähikadulla havaittiin paikalla käytäessä pari viikkoa ennen varsinaista tutkimusta avoimia kaapeli- tms. kaivantoja, joissa pikaisen silmäyksen perusteella ei havaittu mitään mainittavaa.

Alue tutkittiin kattavasti yhden pitkän työpäivän kuluessa kahden työntekijän voimin. Menetelmänä käytettiin tiheää koekuopitusta, maanäytekairausta käsikairalla sekä metallinilmaisinsintää. Koekuopista kaivettu maa seulottiin Koekuoppahavainnot dokumentoitiin kirjallisesti ja valokuvaten. Kaikki löydöt otettiin talteen alustavaa tarkastelua varten.

Piha-alueen maakerrokset todettiin sekoittuneiksi ja / tai kaivetuiksi koko alueelta. Havaittiin, että alueella oli kaivettu, poistettu ja kasattu maata. Mitään kulttuurikerroksia, kiveyksiä tms. rakenteita ei ollut havaittavissa. Maakerrokset koostuvat puutarhamaasta (osittain ilmeisesti entistä peltoa) ja savi/hiesumaasta pinnassa ja alla savinen ns. ”puhdas” maa. Löydöt koostuvat myöhäisen historiallisen ajan punasavikeramiikasta, ikkunalasin, tiilen ja fajanssin/posliinin kappaleista, sekä yksi huonokuntoinen rautainen vyönsolki.

Neljästä koekuopasta (1, 2, 4, 10) löytyi kuitenkin palanutta luuta siltä alueelta, jonka maakerros koostuu humuksen ja osin myös noen sekaisesta puutarha/peltomaasta. Alustavassa tarkastelussa luiden joukossa todettiin olevan niin lintujen kuin kookkaiden nisäkkäiden luita (alustava määräyty Hannu Poutiainen). Osa luista hauraita ja huonosti palaneita, osa hyvin palaneita. Luiden alkuperä ja ajoitus on ajoittavien löytöjen, rakenteiden ja kulttuurikerroksen puuttumisen takia mahdotonta (ilman 14C analyysiä). Luut saattavat olla peräisin tunkiosta – peltoon tai puutarhaan levitettyä jätettä. Tuskin esihistoriallisia koska tällöin jotain muitakin löytölajeja olisi tullut esiin. Kyseessä voi olla myös muualta tuodun maan mukana tulleita luita. Koekuoppien perusteella luiden konteksti jäänee voimakkaasti sekoitetussa ja käsitellyssä maassa selvittämättä. Luut on otettu talteen.

Havaintojen perusteella paikalla ei kuitenkaan ole kiinteää muinaisjäännöstä.

6.9.2011

Timo Jussila
(Hannu Poutiaisen puolesta)

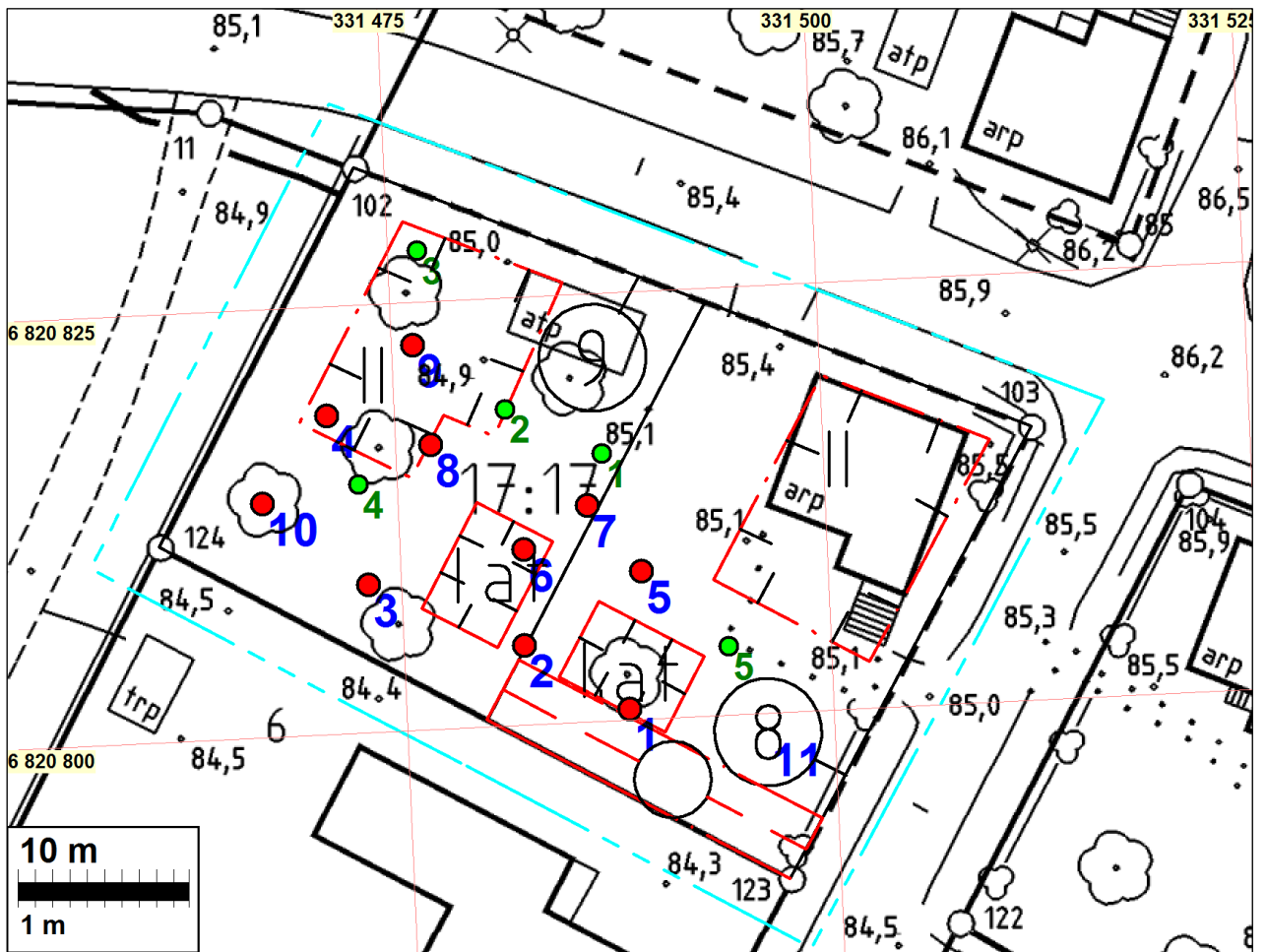

Tontin lounaisosasta koilliseen. Alla keskeltä etelästä luoteeseen.

J. Kinnunen tutkii koekuopan sisältöä.

Koekuoppakartta

Koekuopat 1-11 punainen pallo, kairauspisteet 1-5 vihreä pallo.

Koekuopat

Koekuoppia 11 kpl. Koko ~40 x 40 cm. Koordinaatit ETRS-TM35FIN, ulkoinen tarkkuus n. 1 - 0,5 m. Alin maakerrospaksuus kertoo kuinka syvälle siihen on kaivettu/kairattu.

KK1

N 6820800 E 331488

Sekoittunut kerros. 30 cm, alla savi 7 cm. Humusta, hiiltä. Löytöinä 38 kpl palanutta luuta, 2 kpl tiilenmuruja (res.)

KK2

N 6820804 E 331482

Sekoittunut krs. 33 cm, alla savi 8 cm. Humusta, hiiltä. 42 kpl palanutta luuta, naula, tiilenpala, 2 kpl posliinia/fajanssia

KK3

N 6820808 E 331473

Sekoittunut krs. 5 cm, alla savi 22 cm. Tiilenkappaleita

KK4

6820818 E 331471

Sekoittunut kerros 35 cm, alla savi 15 cm. 11 kpl palanutta luuta, solki, 2 naulaa, tiilenmuru

KK5

N 6820810 E 331480

multa 9 cm, alla hiekka 5 cm, alla sekoittunut krs 14, alla savi 7 cm.

KK6

N 6820810 E 331480

sekoittunut krs. 38 cm, alla savi 5 cm. Humusta

KK7

N 6820812 E 331486

sekoittunut 33 cm, alla savi 8 cm. Humusta. Ikkunalasin pala, tiilenmuruja

KK8

N 6820816 E 331477

Sekoittunut krs. 5 cm, alla savi 20 cm. Posliinin kappale, punasavikeramiikka-astian pala

KK9

N 6820827 E 331467

Sekoittunut krs. 10 cm, savi 18 cm. Lautasen pala, naula

KK10

N 6820813 E 331467

Sekoittunut krs 16 cm, alla savi 21 cm. 35 kpl palanutta luuta, tiilenkappale, naula, lasinsiru

KK11

N 6820798 E 331496

Sekoittunut krs. 8 cm, alla savi 9 cm

Kairapisteeet

- 1, sekoittunut krs 25 cm, alla savi 14 cm, N 6820815 E 331487
 - 2, sekoittunut krs 15 cm, alla savi 5 cm, N 6820818 E 331478
 - 3, sekoittunut krs 15 cm, alla savi 6 cm, N 6820823 E 331475
 - 4, sekoittunut krs 23 cm, alla savi 11 cm, N 6820818 E 331471
 - 5, sekoittunut krs 46 cm, alla savi 10 cm, N 6820806 E 331490
-